

ÇEVRE MEVZUATI

DOĞRUDAN İLGİLİ MEVZUAT

KAPSAM

TEMİZ ÜRETİM İLE BAĞLANTISI

NOTLAR VE AÇIKLAMALAR

TEKSTİL SEKTÖRÜNDE ENTEGRE KİRLİLİK ÖNLEME VE KONTROL TEBLİĞİ

Yürürlük Tarihi: 14.11.2011 Sorumlu Kuruluş: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Kurulu kapasitesi 10 ton/gün üzerinde olan yıkama, ağartma, merserizasyon, haşıllama, baskı, haşıl sökme ve benzeri ön işlem, boyama ve son işlemlerinin gerçekleştirildiği tekstil tesisler

MADDE 4 (Esaslar)

- Bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasının sağlanması için kirliliğin kaynağında engellenmesi,*
- Her türlü faaliyet sırasında doğal kaynakların hammadde ve enerjinin verimli kullanımının sağlanması için temiz üretim teknolojilerin kullanılması,*
- Meydana gelen her türlü emisyon, deşarj ve atıkların oluşumunu kaynağında azaltan ve geri kazanımını sağlayan çevre ile uyumlu teknolojilerin kullanılması,*
- Herhangi bir ürünün, üretim aşamasında çevreye zarar vermeyecek veya en az zarar verecek şekilde tasarlanarak imal edilmesi,*
- Yeni kurulacak ve kapasite artırımı yapılacak tesisler için yürütülen Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinde, hammadde kullanımı, doğal kaynak ve enerji tüketimi konusunda değerlendirme yapılırken, önceliğin temiz üretim tekniklerine verilmesinin sağlanması,*
- Tesisler tarafından verilen EK-1 ve EK-3'te yer alan tesis içi temiz üretim teknikleri ve EK-2'de verilen boru sonu arıtma seçeneklerinden uygun olanları içeren temiz üretim planlarının hazırlanması ve uygulanması,*
- Hazırlanacak temiz üretim planlarında her tesisin; birim üretim başına su tüketimi, birim üretim başına elektrik tüketimi, birim üretim başına atıksu miktarı, birim üretim başına kirlilik yükü, birim üretim başına hammadde tüketimi, birim üretim başına çamur miktarı, hammadde değişikliği ve benzeri hususlara bu Tebliğin eklerinde yer alan hedeflerle uyumlu, izlenebilir temiz üretim hedeflerine yer vermesi,*
- Tesislerin temiz üretim planlarında yer verdikleri temiz üretim hedeflerine ne ölçüde ulaştıklarını bu Tebliğde belirtilen süreler içerisinde sunacakları gelişme raporlarında ve bir sonraki temiz üretim planlarında göstermesi.*

MADDE 5 (Bakanlığın görev ve yetkileri)

- Tekstil sektöründen kaynaklanan her türlü emisyon, deşarj ve atıkların çevreyle uyumlu bir şekilde yönetimini sağlayan program ve politikaları belirlemek,*
- Bu Tebliğin uygulanmasına yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamak,*
- Tekstil sektörünün çevreyle uyumlu bir şekilde faaliyetini sağlamaya yönelik teknoloji ve yönetim sistemlerinin kurulmasında ulusal ve uluslararası işbirliğini sağlamak. -Bakanlık gerek gördüğü durumlarda; tesislerden, temiz üretim planlarında yer alan hedeflerin yükseltilmesini isteyebilir.*

MADDE 6 (İl çevre ve şehircilik müdürlüklerinin görev ve yetkileri)

- Tekstil üreticileri tarafından hazırlanan/hazırlattırılan temiz üretim planlarını onaylamak,*
- Tekstil üreticileri tarafından hazırlanan ve hazırlattırılan temiz üretim planlarının uygulanmasını sağlamak,*
- Bu Tebliğde belirlenen kapasiteler doğrultusunda hazırlanan temiz üretim planlarının uygulanmasını kontrol etmek ve denetlemek,*
- Hazırlanan temiz üretim planlarına ait gelişme raporlarını değerlendirmek ve uygulamaları kontrol etmek.*

MADDE 7 (Tekstil üreticilerinin yükümlülükleri)

Not: Önemli Tanımlar

Mevcut en iyi teknikler (MET): Kirliliğin ve bütün olarak çevre üzerindeki etkilerin önlenmesi, bunun mümkün olmadığı yerlerde de en aza indirilmesi amacıyla tasarlanmış emisyon/deşarj sınır değerlerine prensipte temel sağlamak üzere belirli tekniklerin uygulanabilirliğini gösteren, faaliyetlerin ve işletim yöntemlerinin geliştirilmesi sırasındaki en etkin ve ileri aşama

Temiz üretim: Bütünsel önleyici bir çevre stratejisinin ürün, hizmet ve üretim süreçlerine sürekli olarak uygulanması ile insanlar ve çevre üzerindeki risklerin azaltılması

Temiz üretim planı: Tesislerin her beş yılda bir hazırlayacakları; uygulamak zorunda oldukları MET uygulamalarını ve uygulamaya karar verdikleri MET'leri, temiz üretim hedeflerini ve ayrıca ana performans göstergeleri cinsinden hedeflerini uygulama takvimi ve benzeri araçlar ile birlikte beyan ettikleri, EK-4'te verilen format çerçevesinde hazırlanması gereken plan dokümanı

	<p>a) EK-1, EK-2 ve EK-3'te yer alan uygulamalar doğrultusunda EK-4'te formatı verilen temiz üretim planlarını hazırlamak/hazırlatmak ve onaylatmak, b) Her türlü emisyon, deşarj ve atıkların kontrolünü sağlamak ve mevcut en iyi teknikleri uygulamak, c) Hazırlanan temiz üretim planlarının uygulanmasına ait gelişme raporlarını, EK-5'te verilen formata göre hazırlamak ve il çevre ve şehircilik müdürlüklerine sunmak, d) Temiz üretim teknikleri uygulamalarını bu Tebliğde belirtilen usul ve esaslara göre yapmak.</p> <p>4(2) Bu Tebliğin yayım tarihinden sonra söz konusu Tebliğ kapsamına giren tesisler, ÇED raporlarında temiz üretim tekniklerine yer vererek, temiz üretim planlarını hazırlayarak onay için sunacaklarını taahhüt ederler. MADDE 8 (Temiz üretim planı)</p> <p>a) EK-1'de yer alan C.2.1.1 ya da C.2.1.2 nolu MET'lerden birisini temiz üretim planlarında sunmak, b) Bu Tebliğin eklerinde yer alan; EK-1 A ana başlığı, EK-1 B ana başlığı, EK-1 C ana başlığı, EK-2 ve EK-3'te sıralanan bütün MET uygulamalarından, her bir ek ve ana başlıklar içinden kendi tesislerine uygun olanları seçerek gerekçeleri ile birlikte temiz üretim planlarında sunmak, c) Temiz üretim planlarını, her çevre izni başvurusunda revize ederek yeniden onaya sunup uygulamaya koymak, ç) Temiz üretim planlarının onaylanmasını müteakip her yıl gelişme raporlarını il çevre ve şehircilik müdürlüklerine sunmak, zorundadır.</p> <p>8(2) Yeni kurulacak tesisler; 29/4/2009 tarihli ve 27214 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik hükümleri kapsamında, çevre izni alınması aşamasında yapacakları başvuruda onaylı temiz üretim planlarını sunarlar. MADDE 9 (Danışmanlık işleri) Bu Tebliğde belirtilen iş ve işlemleri tekstil üreticisi, 12/11/2010 tarihli ve 27757 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevre Görevlisi ve Çevre Danışmanlık Firmaları Hakkında Yönetmelikte belirlenen çevre danışmanlık firmalarına ve/veya çevre görevlisine yaptırmakla yükümlüdür. MADDE 10 (İzleme ve denetim) Bu Tebliğe konu olan tesislerin değerlendirilmesi için Bakanlık tarafından izlenme ve denetim programları hazırlanır. GEÇİCİ MADDE 1 (1) Mevcut tesisler, 31/12/2012 tarihine kadar, temiz üretim planlarını hazırlayarak il çevre ve şehircilik müdürlüğüne sunarlar. (2) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen MET'lerin, mevcut tesisler tarafından uygulanması için son tarih 31/12/2014'tür.</p>	
--	--	--

ENTEĞRE KİRLİLİĞİN ÖNLENMESİ VE KONTROLÜ DİREKTİFİ 2008/1/EC Directive on Integrated Pollution and Control (IPPC)

Yürürlük Tarihi: 15.01.2008 **Sorumlu Kuruluş:** Avrupa Komisyonu

<p>Havaya, suya ve toprağa salınan emisyonları önlemek, önlenesi mümkün değilse azaltmak için gereken, çevrenin en yüksek düzeyde ve bir bütün olarak korunmasını amaçlayan tedbirleri içermektedir.</p>	<p>-Çevrenin bütüncül (entegre) bir biçimde korunması için kullanılması gereken Mevcut En İyi Teknikler (Best Available Techniques, BAT) çevre kirliliğini önlemede en etkili ve en gelişmiş teknikler olarak tanımlanır -Atık oluşumunu önlenmesi ve enerjinin verimli kullanımı -Mevcut ve yeni kurulacak tesisler için entegre emisyon izni gerekliliği - BREF: Her bir sektör için Mevcut En İyi Tekniklerin (BAT)</p>	<p>Not: Türk Çevre Mevzuatındaki Tekstil Sektöründe Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Tebliği, AB Çevre Mevzuatındaki IPPC Direktifinin iç mevzuata aktarımı çalışmaları kapsamında yayımlanmış olup, çalışmaların farklı sektörlerde yayımlanacak</p>
--	---	--

	detaylı ve teknik olarak açıklandığı referans dokümanlar (BAT Referans Dokümanı)	Tebliğlerle devam etmesi ve Direktifin kendisinin 2017-2018 yılında iç mevzuata aktarılması beklenmektedir. Yine bu bağlamda Tekstil sektörü için BREF dokümanı Türkçeye çevrilmiştir.
--	--	--

DOLAYLI MEVZUAT

Çevre Kanunu (Kanun No: 2872) Yürürlük Tarihi: 09.08.1983 Sorumlu Kuruluş: Bakanlar Kurulu ve (E) Çevre ve Orman Bakanlığı

<p>Bu Kanunun amacı, bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır.</p>	<p>Çevrenin korunmasına, iyileştirilmesine ve kirliliğinin önlenmesine ilişkin genel ilkeler şunlardır: (Madde 3)</p> <p>a) <i>Başta idare, meslek odaları, birlikler ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere herkes, çevrenin korunması ve kirliliğinin önlenmesi ile görevli olup bu konuda alınacak tedbirlere ve belirlenen esaslara uymakla yükümlüdürler.</i></p> <p>b) <i>Çevrenin korunması, çevrenin bozulmasının önlenmesi ve kirliliğinin giderilmesi alanlarındaki her türlü faaliyette; Bakanlık ve yerel yönetimler, gerekli hallerde meslek odaları, birlikler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yaparlar.</i></p> <p>c) <i>Arazi ve kaynak kullanım kararlarını veren ve proje değerlendirmesi yapan yetkili kuruluşlar, karar alma süreçlerinde sürdürülebilir kalkınma ilkesini gözetirler.</i></p> <p>d) <i>Yapılacak ekonomik faaliyetlerin faydası ile doğal kaynaklar üzerindeki etkisi sürdürülebilir kalkınma ilkesi çerçevesinde uzun dönemli olarak değerlendirilir.</i></p> <p>e) <i>Çevre politikalarının oluşmasında katılım hakkı esastır. Bakanlık ve yerel yönetimler; meslek odaları, birlikler, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşların çevre hakkını kullanacakları katılım ortamını yaratmakla yükümlüdür.</i></p> <p>f) <i>Her türlü faaliyet sırasında doğal kaynakların ve enerjinin verimli bir şekilde kullanılması amacıyla atık oluşumunu kaynağında azaltan ve atıkların geri kazanılmasını sağlayan çevre ile uyumlu teknolojilerin kullanılması esastır.</i></p> <p>g) <i>Kirlenme ve bozulmanın önlenmesi, sınırlandırılması, giderilmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için yapılan harcamalar kirleten veya bozulmaya neden olan tarafından karşılanır. Kirletenin kirlenmeyi veya bozulmayı durdurmak, gidermek veya azaltmak için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan gerekli harcamalar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kirletenden tahsil edilir.</i></p> <p>(not: kirleten öder prensibi)</p> <p>h) <i>Çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve giderilmesi için uyulması zorunlu standartlar ile vergi, harç, katılma payı, yenilenebilir enerji kaynaklarının ve temiz teknolojilerin teşviki, emisyon ücreti ve kirletme bedeli alınması, karbon ticareti gibi piyasaya dayalı mekanizmalar ile ekonomik araçlar ve teşvikler kullanılır.</i></p> <p>ı) <i>Bölgesel ve küresel çevre sorunlarının çözümüne yönelik olarak taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalar sonucu ortaya çıkan ulusal hak ve yükümlülüklerin yerine getirilmesi için gerekli teknik, idarî, malî ve hukukî düzenlemeler Bakanlığın koordinasyonunda yapılır. Gerçek ve tüzel kişiler, bu düzenlemeler sonucu ortaya çıkabilecek maliyetleri karşılamakla yükümlüdür.</i></p> <p>j) <i>Çevrenin korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevre sorunlarının çözümüne yönelik gerekli teknik, idarî, malî ve hukukî düzenlemeler Bakanlığın koordinasyonunda yapılır.</i></p> <p>Madde 8 (Kirletme Yasağı):</p> <p>...</p> <p>Kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle; kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirleten, kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.</p> <p>Madde 9(g):</p>	<p>Not: Kanundaki Önemli Tanımlar</p> <p>Çevre: Canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları biyolojik, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamı,</p> <p>Çevre korunması: Çevresel değerlerin ve ekolojik dengenin tahribini, bozulmasını ve yok olmasını önlemeye, mevcut bozulmaları gidermeye, çevreyi iyileştirmeye ve geliştirmeye, çevre kirliliğini önlemeye yönelik çalışmaların bütünü,</p> <p>Çevre kirliliği: Çevrede meydana gelen ve canlıların sağlığını, çevresel değerleri ve ekolojik dengeyi bozabilecek her türlü olumsuz etkiyi,</p> <p>Sürdürülebilir çevre: Gelecek kuşakların ihtiyaç duyacağı kaynakların varlığını ve kalitesini tehlikeye atmadan, hem bugünün hem de gelecek kuşakların çevresini oluşturan tüm çevresel değerlerin her alanda (sosyal, ekonomik, fizikî vb.) ıslahı, korunması ve geliştirilmesi sürecini,</p> <p>Sürdürülebilir kalkınma: Bugünkü ve gelecek kuşakların, sağlıklı bir çevrede yaşamasını güvence altına alan çevresel, ekonomik ve sosyal hedefler arasında denge kurulması esasına dayalı kalkınma ve gelişmeyi,</p> <p>Alıcı ortam: Hava, su, toprak ortamları ile bu ortamlarla ilişkili ekosistemleri,</p> <p>Doğal varlık: Bütün bitki, hayvan, mikroorganizmalar ile bunların yaşama ortamlarını,</p> <p>Doğal kaynak: Hava, su, toprak ve doğada bulunan cansız varlıkları,</p> <p>Çevre yönetimi: İdarî, teknik, hukukî, politik, ekonomik, sosyal ve kültürel araçları kullanarak doğal ve yapay çevre unsurlarının sürdürülebilir kullanımını ve gelişmesini sağlamak üzere yerel, bölgesel, ulusal ve küresel düzeyde belirlenen politika ve stratejilerin uygulanması</p> <p>Kirleten: Faaliyetleri sırasında veya sonrasında doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine, ekolojik dengenin ve çevrenin bozulmasına neden olan gerçek ve tüzel kişileri,</p>
--	--	---

Doğal kaynakların ve varlıkların korunması, kirliliğinin ve tahribatının önlenmesi ve kalitesinin iyileştirilmesi için gerekli idarî, hukukî ve teknik esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

Madde 11

.....

Atık üreticileri uygun metot ve teknolojiler ile atıklarını en az düzeye düşürecek tedbirleri almak zorundadırlar. Atıkların üretiminin ve zararlarının önlenmesi veya azaltılması ile atıkların geri kazanılması ve geri kazanılabilen atıkların kaynağında ayrı toplanması esastır. Atık yönetim plânlarının hazırlanmasına ilişkin esaslar, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

.....

Madde 29 (Teşvik):

Çevre kirliliğinin önlenmesi ve giderilmesine ilişkin faaliyetler teşvik tedbirlerinden yararlandırılır. Bu amaçla her yılın başında belirlenen teşvik sistemine Bakanlığın görüşü alınmak sureti ile Hazine Müsteşarlığınca yeni esaslar getirilebilir.

(Ek fıkra: 26/4/2006 – 5491/20 md.) Arıtma tesisi kuran, işleten ve yönetmeliklerde belirtilen yükümlülükleri yerine getiren kuruluşların arıtma tesislerinde kullandıkları elektrik enerjisi tarifesinin, sanayi tesislerinde kullanılan enerji tarifesinin yüzde ellisine kadar indirim uygulamaya Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Teşvik tedbirleri ile ilgili esaslar yönetmelikle belirlenir. Bu Kanunda belirlenen cezalara neden olan fiilleri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, verilen süre içinde söz konusu yükümlülüklerini yerine getirmedikleri takdirde bu maddede yazılı teşvik tedbirlerinden yararlanamazlar ve daha önce kendileri ile ilgili olarak uygulanmakta olan teşvik tedbirleri durdurulur.

Ek Madde 7 (Veri ve Bilgi)

Bakanlık, çevre ile ilgili olarak gerekli gördüğü her türlü veri ve bilgiyi, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden doğrudan istemeye yetkilidir. Kendilerinden veri ve bilgi istenen tüm kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler bu veri ve bilgileri bedelsiz olarak ve talep edilen sürede vermeye yükümlüdür.

Ekosistem: Canlıların kendi aralarında ve cansız çevreleriyle ilişkilerini bir düzen içinde yürüttükleri biyolojik, fiziksel ve kimyasal sistemi,

Atıksu: Evsel, endüstriyel, tarımsal ve diğer kullanımlar sonucunda kirlenmiş veya özellikleri kısmen veya tamamen değişmiş suları,

Atıksu altyapı tesisleri: Evsel ve/veya endüstriyel atıksuları toplayan kanalizasyon sistemi ile atıksuların arıtıldığı ve alıcı ortama verilmesinin sağlandığı sistem ve tesislerin tamamını,

Arıtma tesisi: Her türlü faaliyet sonucu oluşan katı, sıvı ve gaz halindeki atıkların yönetmeliklerde belirlenen standartları sağlayacak şekilde arıtıldığı tesisleri,

Ekolojik denge: İnsan ve diğer canlıların varlık ve gelişmelerini doğal yapılarına uygun bir şekilde sürdürebilmeleri için gerekli olan şartların bütünü,

Sulak alan: Doğal veya yapay, devamlı veya geçici, suları durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gelgit hareketlerinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan, başta su kuşları olmak üzere canlıların yaşama ortamı olarak önem taşıyan bütün sular, bataklık, sazlık ve turbiyeler ile bu alanların kıyı kenar çizgisinden itibaren kara tarafına doğru ekolojik açıdan sulak alan kalan yerleri,

Biyolojik çeşitlilik: Ekosistemlerin, türlerin, genlerin ve bunlar arasındaki ilişkilerin tamamını,

Atık: Herhangi bir faaliyet sonucunda oluşan, çevreye atılan veya bırakılan her türlü maddeyi,

Katı atık: Üreticisi tarafından atılmak istenen ve toplumun huzuru ile özellikle çevrenin korunması bakımından, düzenli bir şekilde bertaraf edilmesi gereken katı atık maddeleri,

Evsel katı atık: Tehlikeli ve zararlı atık kapsamına girmeyen konut, sanayi, işyeri, piknik alanları gibi yerlerden gelen katı atıkları,

Tehlikeli atık: Fiziksel, kimyasal ve/veya biyolojik yönden olumsuz etki yaparak ekolojik denge ile insan ve diğer canlıların doğal yapılarının bozulmasına neden olan atıklar ve bu atıklarla kirlenmiş maddeleri,

Tehlikeli kimyasallar: Fiziksel, kimyasal ve/veya biyolojik yönden olumsuz etki yaparak ekolojik denge ile insan ve diğer canlıların doğal yapılarının bozulmasına neden olan her türlü kimyasal madde ve ürünleri,

İş termin planı: Atıksu ve evsel

		<p>nitelikli katı atık kaynaklarının yönetmelikte belirtilen alıcı ortam deşarj standartlarını sağlamak için yapmaları gereken atıksu arıtma tesisi ve/veya kanalizasyon gibi altyapı tesisleri ile katı atık bertaraf tesislerinin gerçekleştirilmesi sürecinde yer alan yer seçimi, proje, ihale, inşaat, işletmeye alma gibi işlerin zamanlamasını gösteren plâni,</p> <p>Risk değerlendirmesi: Belirli kimyasal madde ya da maddelerin potansiyel tehlikelerinin belirlenmesi ve sonuçlarının hesaplanması yönünde kullanılan yöntemler bütünü,</p> <p>Hava kalitesi: İnsan ve çevresi üzerine etki eden hava kirliliğinin göstergesi olan, çevre havasında mevcut hava kirlleticilerin artan miktarıyla azalan kalitelerini,</p>
--	--	---

Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik Sorumlu Kuruluş:(E) Çevre ve Orman Bakanlığı

<p>Atıkların (gaz atıklar, atıksular, radyoaktif atıklar, tarımsal atıklar, mineral atıklar, atık patlayıcı maddeler ve hayvan kadavraları hariç) oluşumlarından bertarafına kadar çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetimlerinin sağlanmasına yönelik genel esasları</p>	<p>İlgili maddeler: 5.1) Doğal kaynakların olabildiğince az kullanıldığı temiz teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanılması, 5.2) Üretim, kullanım veya bertaraf aşamalarında çevreye zarar vermeyecek veya en az zarar verecek şekilde tasarlanan ürünlerin pazarlama ve teknik gelişiminin sağlanması 5.3.b) Atık üretiminin kaçınılmaz olduğu durumlarda geri dönüşüm, tekrar kullanım ve ikincil hammadde elde etme amaçlı diğer işlemler ile atığın geri kazanılması veya enerji kaynağı olarak kullanılması 5.3.ğ) Her türlü faaliyet sırasında doğal kaynakların ve enerjinin verimli kullanılması amacıyla, atık oluşumunu kaynağında azaltan ve atıkların geri kazanılmasını sağlayan çevre ile uyumlu teknolojilerin kullanılması 5.3.h) Atıkların üretiminden ve yönetiminden sorumlu kişi, kurum ve kuruluşlar, atık yönetiminin her aşamasında atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermesini önleyecek tedbirleri almakla yükümlüdür.</p>	<p>Not: EK IV'te Yönetmelik kapsamına giren atıklar için bir atık listesi yer almakta ve bu listede atıklar altı haneli atık kodlarıyla ve ilgili iki haneli ve dört haneli bölüm başlıkları ile tanımlanmaktadır</p>
--	--	---

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Yürürlük Tarihi: 17.07.2008 Sorumlu Kuruluş: (E) Çevre ve Orman Bakanlığı

<p>-Çevresel Etki Değerlendirmesi kapsamına giren projelerin işletme öncesi, işletme sırası ve işletme sonrası dönemde izlenmesi ve denetlenmesi -Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu ile Proje Tanıtım Dosyasının hangi tür projeler için isteneceği ve içereceği konular -Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde uyulacak idari ve teknik usul ve esaslar -Çevresel Etki Değerlendirmesi için Kapsam Belirleme ve İnceleme Değerlendirme Komisyonunun oluşturulması ile ilgili çalışmaları -Çevresel Etki Değerlendirmesi sisteminin, çevre yönetiminde etkin ve yaygın biçimde uygulanabilmesi</p>	<p>Bu Yönetmelięe tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça bu projelere hiç bir teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez</p> <p>Tekstil sektöründe yer alıp bu Yönetmelik kapsamına giren tesisler: -<i>Terbiye işlemlerinden kasar (haşıl sökme, ağartma, merserizasyon, kostikleme ve benzeri.) veya boyama birimlerini içeren iplik, kumaş veya halı fabrikaları, (3.000 ton/yıl ve üzeri).</i></p> <p>EK 1'de yer alan ÇED Uygulanacak projeler Listesine girmektedir. Bu bağlamda Bakanlık'ça ÇED Olumlu veya ÇED Olumsuz kararı alınır -<i>Tekstil Tesisleri</i> a) <i>Boyama (kimyasal veya kök boya kullanılarak), kasar veya baskı işlemi yapan iplik, kumaş veya halı fabrikaları,</i> b) <i>Yün veya tiftiğin ovalanması, yağının alınması veya ağartmasının yapıldığı endüstriyel tip tesisler,</i></p>	<p>Not 1: ÇED tanımı (ÇED) Çevresel etki değerlendirmesi tanımı: Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları Not 2: Ayrıca ham deri (işlenmiş ham deriden son ürün elde eden tesisler hariç) işleme tesisleri (500 ton/yıl ve üzeri) de EK 1'de yer alan ÇED Uygulanacak projeler</p>
--	---	---

<p>ve kurumsal yapısının güçlendirilmesi için gerekli eğitim çalışmaları</p>	<p>c) <i>Denim (Kot) veya konfeksiyon ürünleri yıkama tesisleri</i> EK 2’de yer alan Seçme Eleme Kriterleri Uygulanacak Projeler Listesine girmektedir. Bu bağlamda Bakanlık’ça ÇED Gereklidir veya ÇED Gerekli Değildir kararı alınır. EK 4’te formatı verilen Proje tanıtım dosyalarında diğer bilgilerin yanı sıra -Kapasite bilgisi -Doğal kaynakların kullanımı (arazi kullanımı, su kullanımı, kullanılan enerji türü vb.), -Atık üretimi miktarı (katı, sıvı, gaz vb.) ve atıkların kimyasal, fiziksel ve biyolojik özellikleri de sorgulanmaktadır. Ayrıca ÇED Raporunun 4. Bölümünde (Projenin olası çevresel etkileri ve alınacak önlemler) diğer bilgilerin yanı sıra; -Doğal kaynakların kullanımı, -Kirleticilerin miktarı, (atmosferik şartlar ile kirleticilerin etkileşimi) çevreye rahatsızlık verebilecek olası sorunların açıklanması ve atıkların minimizasyonu, -Yatırımın çevreye olan etkilerinin değerlendirilmesinde kullanılacak tahmin yöntemlerinin genel tanıtımı. -Çevreye olabilecek olumsuz etkilerin azaltılması için alınması düşünülen önlemlerin tanıtımı gibi bilgiler de istenmektedir.</p>	<p>Listesine girmektedir.</p>
<p>Çevre Denetimi Yönetmeliği Yürürlük Tarihi: 01.01.2009 Sorumlu Kuruluş:(E) Çevre ve Orman Bakanlığı</p>		
<p>a) Çevre denetimiyle ilgili iş ve işlemleri, çevre denetim görevlisi niteliklerini, faaliyet veya tesis sahiplerinin yükümlülükleri ile denetimle ilgili birimlerin görev ve yetkileri, b) Çevre yönetimi hizmeti konusunda çalışacak çevre danışmanlık firmalarının yetkilendirilme, hizmet verme usul ve esasları, c) Çevre yönetim biriminin, çevre görevlisinin ve çevre yönetim hizmeti verecek yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firmalarının görev, sorumluluk ve yetkileri, ç) Çevre gönüllüsünün nitelik ve görevleri</p>	<p>Denetime tabi tesis ve faaliyetler (Ek 1ve Ek 2’de yer alan tesisler, OSB’ler, Belediyeler, Mahalli İdareler ve Hastaneler); en az üç çevre görevlisinden oluşan çevre yönetim birimi kurmak ve/veya çevre görevlisi çalıştırmak veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş firmalardan bu amaçla çevre yönetim hizmeti satın almakla, denetim sırasında çevre mevzuatı kapsamında istenilen bilgi ve belgeleri sağlamakla, ve yıllık iç tetkik programları düzenlemekle yükümlüdür (Madde 6) Çevre yönetim hizmeti verecek Çevre Danışmanlık Firmaları Bakanlıkça yetkilendirilir (Madde 15) Yönetmelik’in 7. Bölümünde belirlenen Çevre Denetimi usul ve esaslarına göre; -Denetlemekle yetkili birimler: Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü, İl Çevre ve Orman Müdürlükleri -Denetim türleri: Çevre Denetimi, Birleşik Denetim ve Ortam Bazlı Denetim (hava, su toprak) -Bakanlık Denetim Birimi tarafından Denetim Planı (ulusal çevre politikası ve stratejisi çerçevesinde, ulusal bölgesel veya yerel ölçekte , kapsanan sahaların ve denetlenecek tesislerin türünü tanımlayan) hazırlanır -Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü ve İl Çevre Orman Müdürlükleri tarafından Birleşik Denetimler için bir önceki yılın Aralık ayında Yıllık Denetim Programı (Merkez ve taşra teşkilatınca birleşik denetim gerçekleştirilecek tesis ve faaliyetleri içeren) hazırlanır. -Denetimler sonucunda Denetim Raporu hazırlanarak Bakanlık ve veya İl Müdürlüklerinde muhafaza edilir -Denetim sonuçları ve öneriler Yıllık Denetim Programı tamamlandıktan sonra değerlendirilmek üzere Bakanlık’a sunulur. -Madde 34: Gizliliğe Riayet: Bakanlık çevre denetim görevlileri, denetim esnasında öğrendikleri ticari sır mahiyetindeki bilgileri açıklamazlar</p>	<p>Not : Kapasitesi günde 10 tondan fazla olan elyaf veya tekstil ön işlem (yıkama, ağartma, terbiye ve mercerizasyon gibi işlemler) veya boyama tesisleri ile günde nihai ürün kapasitesi 12 tonun üzerinde olan hayvan derisi ve postu tabaklama ve/veya deri mamulleri işleme tesisleri Bu Yönetmelik kapsamında EK 1’deki Çevreye Kirleticisi Yüksek Olan Tesis ve Faaliyetler listesinde, bu kapasitenin altındaki tesisler ise EK 2’deki Çevreye Kirleticisi Etkisi Olan Tesis ve Faaliyetler listesinde yer almaktadır. Not 2:</p>
<p>Çevre Görevlisi ve Çevre Danışmanlık Firmaları Hakkında Yönetmelik Yürürlük Tarihi: 12.11.2010 Sorumlu Kuruluş: (E) Çevre ve Orman Bakanlığı</p>		
<p>Çevre görevlilerinin ve çevre danışmanlık firmalarının görevleri, nitelikleri, çalışma usul ve esasları, başvuruların değerlendirilmesi, yeterlik belgesinin verilmesi, denetlenmesi, yeterlik belgesinin</p>	<p>Tekstil Sektöründe Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Tebliği doğrultusunda hazırlanması gereken Temiz Üretim Planlarını hazırlayacak Çevre Görevlileri ve veya Çevre Danışmanlık Firmaları bu Yönetmelik kapsamına girmektedir. Ayrıca aynı Tebliğ kapsamına giren tesislerden “terbiye işlemlerinden kasar (haşıl, sökme, ağartma, mercerizasyon, kostikleme ve</p>	

askıya alınması ve iptali ile ilgili konular	<p>benzeri) ve boyama birimlerini birlikte içeren iplik, kumaş veya halı fabrikaları)” Çevre İzin ve Lisansları Yönetmeliğinde EK 2’de yer alan Çevreye Kirlenici Etkisi Olan Faaliyet ve Tesisler listesinde yer aldığından “En az bir çevre görevlisi istihdam etmek ya da yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firmalarından çevre yönetimi hizmeti almak veya çevre yönetim birimi kurmak zorundadır” (Madde 7b)</p> <p>Çevre görevlisi için aranan şartlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> -En az dört yıllık üniversitelerin çevre mühendisliği bölümünden mezun olmak veya -En az dört yıllık üniversitelerin balıkçılık teknolojisi mühendisliği, endüstri mühendisliği, fizik mühendisliği, gıda mühendisliği, hidrojeoloji mühendisliği, inşaat mühendisliği, jeoloji mühendisliği, jeofizik mühendisliği, kimya mühendisliği, makine mühendisliği, metalurji ve malzeme mühendisliği, maden mühendisliği, orman mühendisliği, orman endüstri mühendisliği, su ürünleri mühendisliği, tekstil mühendisliği ve ziraat mühendisliği, fizik, kimya veya biyoloji bölümlerinden mezun olmak ve Bakanlıkça yapılacak veya yaptırılacak sınavda başarılı olmak.Çevre Danışmanlık Firmaları için aranan şartlar: -Bünyelerinde en az üç çevre görevlisi çalıştırmak, -Bünyesinde çalışan çevre görevlilerinin en az 2/3 ’ünün çevre mühendisi veya çevre mühendisliği alanında yüksek lisans ve üzeri eğitim almış olmaları - Çevre görevlisi olarak çalışacak çevre mühendisliği dışındaki diğer meslek gruplarının, kamu veya özel sektörde çevre alanında en az iki yıl çalışmış olması -Bakanlık’tan Yetki Belgesi almış olmak 	
<p>Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin Ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik Yürürlük Tarihi:01.04.2010 Sorumlu Kuruluş:(E) Çevre ve Orman Bakanlığı</p>		
Yönetmelik’in Ek-1 ve Ek-2 listesinde yer alan faaliyet ve tesisler tarafından 2872 sayılı Çevre Kanununa göre alınması gereken izin ve lisanslara ilişkin tüm iş ve işlemler ile bu iş ve işlemlere ilişkin yetkili mercilerin, çevre yönetim birimlerinin ve çevre görevlilerinin görev ve sorumlulukları ile Bakanlıkça yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firmalarının, işletmelerin ve işletmecilerin yükümlülükleri	<p>Tekstil Sektöründe Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Tebliği kapsamına giren tesislerden “terbiye işlemlerinden kasar (haşul, sökme, ağartma, merserizasyon, kostikleme ve benzeri) ve boyama birimlerini birlikte içeren iplik, kumaş veya halı fabrikaları)” bu Yönetmelik’te EK 2’de yer alan Çevreye Kirlenici Etkisi Olan Faaliyet ve Tesisler listesine girmekte olup bu Yönetmelik hükümleri gereğince Çevre İzni veya Çevre İzin ve Lisansı almakla yükümlüdür.</p>	<p>Not: İlgili tanımlar: Çevre izin belgesi: İşletmeler için, hava, su ve toprak gibi alıcı ortamları korumak amacıyla ilgili mevzuat uyarınca verilecek belge Çevre izin ve lisans belgesi: Bu Yönetmelik kapsamında verilecek çevre izin ve çevre lisanslarını kapsayan tek bir belge Çevre lisansı: Atıkların toplanması, geri kazanılması, geri dönüşümü ve bertaraf edilebilmesine ilişkin teknik yeterlilik</p>
<p>Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği Yürürlük Tarihi:02.11.1994 Sorumlu Kuruluş:(E) Çevre ve Orman Bakanlığı</p>		
Meskun bölgelerde evlerden atılan evsel katı atıkların, park, bahçe ve yeşil alanlardan atılan bitki atıklarının, iri katı atıkların, zararlı atık olmamakla birlikte evsel katı atık özelliklerine sahip sanayi ve ticarethane atıklarının , evsel atık su arıtma tesislerinden elde edilen (atılan) arıtma çamurlarının ve zararlı atık sınıfına girmeyen sanayi arıtma tesisi çamurlarının , toplanması, taşınması, geri kazanılması, değerlendirilmesi, bertaraf edilmesi ve zararsız hale getirilmesine ilişkin esaslar	<p>Madde 4 Katı atık üreten kişi ve kuruluşlar, en az katı atık üreten teknolojiyi seçmekle, mevcut üretimdeki katı atık miktarını azaltmak, katı atık içinde zararlı madde bulundurmamakla, katı atıkların değerlendirilmesi ve maddesel geri kazanma konusunda yapılan çalışmalara katılmakla yükümlüdür. (İlave İkinci Fıkra): Katı atıkların en aza indirilmesinde, uluslararası uygulamalara uyum sağlayabilmek amacıyla atıkların geri dönüşüm ve bertarafına ilişkin idari tedbirler almaya ve bu konuda tebliğler yayımlamaya Bakanlık yetkilidir</p> <p>Madde 6 (Eğitim) Bakanlık, mahallin en büyük mülki amiri ve belediyeler katı atık bertarafı ile ilgili olarak konut ve işyerlerinden daha az atık atılmasını temin etmek, atık içerisinde zararlı madde atılmasını önlemek, katı atıkları değerlendirme ve maddesel geri kazanma çalışmalarına katılımı sağlamak üzere ilgili kişilere yönelik olarak gerekli eğitim çalışmalarını yaparlar. Madde 7 (Katı Atıklardan Geri Kazanılmış Malzeme Üretenlerin Özendirilmesi)</p>	

	<p>Bakanlık, mahallin en büyük mülki amiri ve belediyeler; 1) Geri kazanılabilen veya insan sağlığına ve çevreye zarar vermeden bertarafı mümkün olan maddelerin kullanılmasını, 2) Geri kazanılmış maddelerden imal edilen malzeme ve ürünlerin tercih edilmesini, teşvik ederler. Katı atıkları geri kazanma amacıyla tesislerinde işleyen kişi ve kuruluşlara, bu faaliyetlerinden dolayı Çevre Bakanlığı tarafından Çevre Kirliliğini Önleme Fonu'ndan karşılanmak üzere uygun görülmesi halinde maddi destek sağlanabilir.</p>	
<p>Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği Yürürlük Tarihi:14.03.2005 Sorumlu Kuruluş:(E) Çevre ve Orman Bakanlığı</p>		
<p>EK 7 de tehlikeli atık olarak sınıflandırılan, EK 5'te listelenmiş olan ve tehlikeli kabul edilen özelliklerinden birini veya birden fazlasını gösteren ve bu H3 ten H8'e kadar olan keza H10 ve H11 bakımından ise (Ek 6) daki eşik konsantrasyonlarının üzerinde bir değere sahip atıkların üretimi, toplanması, geçici olarak depolanması, ara depolanması, taşınması, geri kazanılması, bertaraf edilmesi, ithali ve ihracatına ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükler, alınacak önlemler, yapılacak denetimler, tabi olunacak hukuki ve teknik sorumluluklar.</p>	<p>Madde 5 (İlkeler) b) Atıkların kaynağında en aza indirilmesi esastır, c) Atık yönetiminin her safhasında sorumlu kişiler, çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek tedbirleri alırlar, d) Atıkların yarattığı çevresel kirlenme ve bozulmadan doğan zararlarından dolayı atık üreticileri, taşıyıcıları, bertaraf edicileri kusur şartı aranmaksızın sorumludurlar. Adı geçen sorumluların, meydana gelen zararlarından ötürü genel hükümlere göre de tazminat sorumluluğu saklıdır. e) Atıkların yönetiminden kaynaklanan her türlü çevresel zararın giderilmesi için yapılan harcamalar kirlenme gidermelerine göre atıkların yönetiminden sorumlu olan gerçek ve tüzel kişiler tarafından karşılanır. Atıkların yönetiminden sorumlu kişilerin çevresel zararı durdurmak, gidermek ve azaltmak için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarında yapılan gerekli harcamalar 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre atıkların yönetiminden sorumlu olanlardan tahsil edilir, Madde 6 (Bakanlığın görev ve yetkileri) Bakanlık; a) Kanun gereğince atıkların çevreyle uyumlu bir şekilde yönetimini sağlayan program ve politikaları saptamak, bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, valiliklerden bölgesel yıllık rapor, izin, tesis kapatma onayı gibi her türlü bildirimini almak ve değerlendirmekle ve gerekli denetimleri yapmakla, b) Bölgesel boyutta atık yönetim planı yapmak ve halkın bilgilendirilmesini sağlamakla, c) Atıkların sınırlar ötesi taşınımı ve bertarafına ilişkin uluslararası çalışmalarını yürütmek, ilgili bildirim ve taşımacılık belgelerini değerlendirmek, atık ihracatına ilişkin faaliyetleri onaylamak, uluslararası bilgi değişimini sağlamak, herhangi bir kaza durumunda diğer ülkeleri haberdar etmekle, ı) Atıkların çevreyle uyumlu bir şekilde yönetimine ilişkin teknoloji ve yönetim sistemlerinin kurulmasında ulusal ve uluslararası koordinasyonu sağlamakla, yükümlüdür. Madde 9 (Atık üreticisinin yükümlülükleri) a) Atık üretimini en az düzeye indirecek şekilde gerekli tedbirleri almakla, b) Atıkların insan sağlığı ve çevreye yönelik zararlı etkisini, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak en aza düşürecek şekilde atık yönetimini sağlamakla, üç yıllık atık yönetim planını bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı ay içinde hazırlayarak valilikten onay almakla sorumludur. Madde 15 (Genel esaslar) -Atıkların geri kazanılması ve tekrar kullanılması esastır. Atıkların alternatif hammadde olarak kullanılmasına ilişkin teknik ve idari hususlar Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğ ile belirlenir. -Atıkların geri kazanılmasının ve tekrar kullanılmasının mümkün olmadığı durumlarda atıklar, çevre ve insan sağlığına zarar vermeden bertaraf edilir. Bertaraf sistemleri (Ek 5) deki tehlikeli kabul edilen atıkların özelliklerine ve uygun teknolojilere göre seçilir. (Ek 2) de verilen tüm bertaraf ve geri kazanım işlemlerini gerçekleştirmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler Bakanlıktan ön lisans ve lisans almakla</p>	<p>Not : Önemli Tanımlar Tehlikeli Atık: Bu Yönetmelikte tehlikeli atık, atık olarak ifade edilecektir. (EK 7) de (A) işareti ile gösterilmiş atıkların herhangi tehlikeli atık konsantrasyonuna bakılmaksızın tehlikeli atık sınıfına girerken, aynı listede (M) işareti ile gösterilmiş atıklar (EK 6) da verilen tehlikeli atıkların eşik konsantrasyonu üzerinde bir değere sahipse tehlikeli atıktır. Ayrıca doğal karakterleri yada oluşmalarına neden olan aktiviteye bağlı olarak (EK 3-A) da bulunan veya (EK 3-B) de bulunup (EK 4) de verilen maddeleri içeren atıkların, (EK 5) teki özelliklerden bir veya birkaçına sahip olmaları ve (EK 6) da verilen tehlikeli özellikleri göstermeleri durumunda tehlikeli atık olarak sınıflandırılan atıklar, Atık Yönetimi: Atığın kaynağında azaltılması, özelliğine göre ayrılması, toplanması, geçici depolanması, ara depolanması, geri kazanılması, taşınması, bertarafı ve bertaraf işlemleri sonrası kontrolü ve benzeri işlemler, Tehlikeli Atık Yönetim Planı: Atıkların çevreyle uyumlu bir şekilde yönetimini sağlamak üzere hazırlanan kısa ve uzun vadeli program ve politikalar, İnert Atık: Fiziksel, kimyasal veya biyolojik olarak önemli derecede herhangi bir değişime uğramayan, çözünmeyen, yanmayan, fiziksel veya kimyasal olarak reaksiyona girmeyen, biyolojik bozulmaya uğramayan veya temas ettiği maddeleri çevreye veya insan hayatına zarar verecek şekilde etkilemeyen ve toplam sızıntı kabiliyeti ve ekotoksisitesi önemsiz miktarda olan, özellikle yüzey ve yeraltı suyu kirliliği tehlikesi yaratmayan maddeler.</p>

	<p>yükümlüdür. Madde 16 (Geri kazanım) - Atıkların ekonomiye katkı sağlamak ve nihai bertarafı gidecek atık miktarının azaltılması amacıyla geri kazanılması esastır. Atıkların geri kazanımında (Ek 2-B) de verilen işlemlerden herhangi biri uygulanır. Tehlikeli atık geri kazanım işleminden sonra elde edilen ikincil hammaddenin ürün niteliğinde olduğunun akredite laboratuvarlar ve/veya uluslar arası kabul görmüş kuruluşlarca yapılan analizlerle belgelenmesi zorunludur. Geri kazanım işlemi sonucunda bakiye atık oluşuyor ise, bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde bertarafı sağlanmalıdır.</p> <p>Madde 17 (Fiziksel, kimyasal ve biyolojik ön işlemler) - Atıklar, değerlendirilmesi, düzenli depolanabilmesi veya çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi için fiziksel, kimyasal veya biyolojik işlemlere tabi tutulurlar. Tehlikeli atığın bu işlemler sonucunda inert hale getirildiğinin veya (EK 5) te verilen tehlikeli kabul edilen atıkların özelliklerini taşımadığının veya (Ek 11-A) ya göre tehlikesiz atık olarak depolanabilirliğinin belgelenmesi zorunludur. Bu işlemler sonucunda bakiye atık oluşuyor ise, bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde bertarafı sağlanmalıdır.</p>	
<p>Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği Yürürlük Tarihi:21.01.2004 Sorumlu Kuruluş:(E) Çevre ve Orman Bakanlığı</p>		
<p>I., II. ve III. kategori atık yağların (Kullanılmış taşıt yağları -benzinli motor, dizel motor, şanzıman ve diferansiyel, transmisyon, iki zamanlı motor, hidrolik fren, antifriz, gres ve diğer özel taşıt yağları-; endüstriyel yağları - hidrolik sistem, türbin ve kompresör, kızak, açık-kapalı dişli, sirkülasyon, metal kesme ve işleme, metal çekme, tekstil, ısı işlem, ısı transfer, izolasyon ve koruyucu, pas ve korozyon, izolasyon, trafo, kalıp, buhar silindir, pnömatik sistem koruyucu, gıda ve ilaç endüstrisi, genel amaçlı, kağıt makinesi, yatak ve diğer özel endüstriyel yağları ve endüstriyel gresleri- ve özel müstahzarları -kalınlaştırıcı, koruyucu, temizleyici ve benzeri- ve kontamine olmuş yağ ürünleri) üretimi, geçici depolanması, toplanması, taşınması, geri kazanılması, bertarafı, ticareti, ithalat ve ihracatı ile transit geçişine ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükler, alınacak önlemler, yapılacak denetimler, tabi olunacak hukuki ve cezai sorumluluklar.</p>	<p>-Atık yağların minimizasyonu (atık minimizasyonu/kirlilik önleme) -atık yağların yakılması, geri kazanımı (ilave yakıt olarak), kojenerasyonu ve rafinasyonu (kaynak verimliliği)</p>	
<p>Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği Yürürlük Tarihi:19.04.2005 Sorumlu Kuruluş: (E) Çevre ve Orman Bakanlığı</p>		
<p>Bitkisel atık yağların geçici depolanması, toplanması, taşınması, geri kazanılması, bertarafı, ticareti, ithalat ve ihracatı ile transit geçişine ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükler, alınacak önlemler, yapılacak denetimler, tabi olunacak hukuki ve cezai sorumluluklar</p>	<p>-bitkisel atık yağların kaynağında azaltılması ve geri kazanımı: -Bitkisel atık yağların lisanslı tesislerde endüstride kullanılacak yarı mamüllere (külçe sabun, stearin, kimya sanayinde kullanılacak hammadde ve benzeri) ve ürün (sabun, biyodizel ve benzeri) dönüştürülmesi ve biyodizel üretimi(kaynak ver.)</p>	
<p>Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği Yürürlük Tarihi:24.06.2007 Sorumlu Kuruluş:(E) Çevre ve Orman Bakanlığı</p>		
<p>Evsel, endüstriyel, ticari ve işyeri</p>	<p>Ambalajların tasarımı, üretimi, satışı aşamalarında atık</p>	

<p>olmasına bakılmaksızın yurt içinde piyasaya sürülen plastik, metal, cam, kağıt-karton, kompozit ve benzeri malzemelerden yapılmış bütün ambalajlar ve bu ambalajların atıkları</p>	<p>oluşumunun önlenmesi ve önlenemeyen atıklarının geri kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım yolu ile bertaraf edilecek ambalaj atığı miktarının azaltılması (kirlilik önleme ve atık minimizasyonu)</p>	
<p>Atık Pil ve Aküm. Kontrolü yönetmeliği Yürürlük Tarihi:1.1.2005 ve 1.1.2007 (madde 9 b) Sorumlu Kuruluş:(E) Çevre ve Orman Bakanlığı</p>		
<p>Pil ve akümülatör ürünlerinin etiketlenmesi ve işaretlenmesi, üretilmesinde zararlı madde miktarının azaltılması, kullanıldıktan sonra atıklarının evsel ve diğer atıklardan ayrı olarak toplanması, taşınması, bertarafı ile ithalat, transit geçiş ve ihracatına ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükler, alınacak önlemler, yapılacak denetimler, tabi olunacak sorumluluklar</p>	<p>-(Yönetmelikle tanımlanan) zararlı maddeleri içermeyen pil ve akümülatör üretimi (çevresel tasarım, malzeme ikamesi) -Uzun ömürlü ve şarj edilebilir pil ve akümülatörlerin üretimine öncelik verilmesi (çevresel tasarım, kaynak verimliliği, atık önleme)</p>	
<p>Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Yürürlük Tarihi:31.12.2004 Sorumlu Kuruluş:(E) Çevre ve Orman Bakanlığı</p>		
<p>Su ortamlarının kalite sınıflandırmaları ve kullanım amaçları, su kalitesinin korunmasına ilişkin planlama esasları ve yasakları, atıksuların boşaltım ilkelerini ve boşaltım izni esasları, atıksu altyapı tesisleri ile ilgili esasları ve su kirliliğinin önlenmesi amacıyla yapılacak izleme ve denetleme usul ve esasları</p>	<p><i>Madde 4:</i> <i>d) Atıksu miktarını ve atık sudaki atık konsantrasyonunu en aza indirerek kirliliği kaynağında önleyecek teknoloji ile üretim yapılması,</i> <i>e) Atık su artımında teknik ve ekonomik açıdan uygun arıtma yöntemlerinin seçilmesi,</i> <i>f) Benzer nitelikte atıksu üreten endüstriler ve yerleşimler için ortak atıksu arıtma tesisi kurulması,</i> <i>Kıta içi su kaynaklarının her türlü kullanım amacıyla korunması, kirlenmesinin önlenmesi ve kirlenmiş olan su kaynaklarının su kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla havzanın özelliklerinin de dikkate alındığı bir havza koruma planı yapılması esastır. Yapılan havza koruma planı sonucunda uzun vadeli bir koruma programı ve koruma tedbirleri belirlenir. Bu yolla hazırlanacak koruyucu plana uyulması esastır. Havza koruma planı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve ilgili kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlıkça yapılır ve/veya yaptırılır.</i></p> <p>Madde 28 (Arıtılmış Atıksuların Sulamada Kullanımı) <i>Sulama suyunun kıt olduğu ve ekonomik değer taşıdığı yörelerde, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliğinde verilen sulama suyu kalite kriterlerini sağlayacak derecede arıtılmış atıksuların, sulama suyu olarak kullanılması teşvik edilir. Bu amaçla uygulanacak ön işlemler ve yapılması gereken incelemeler Teknik Usuller Tebliğine göre yapılır. Bir atıksu kütlesinin bu tür kullanımlara uygunluğu, valilikçe il çevre ve orman müdürlüğü, il tarım müdürlüğü ve devlet su işleri bölge müdürlüğünden oluşturulacak komisyonca belirlenir.</i></p> <p>Madde 30 (Atıksu Miktarını ve Zararlarını Azaltmak için Alınabilecek Tedbirler) <i>Atıksu arıtımı için uygulanabilir olduğu genelde kabul edilmiş metodlar, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliğinde tanımlanır. Atıksu arıtım metodları seçilirken, alıcı ortam dışında kalan hava kirlenmesi, toprak kirlenmesi, katı artıklar gibi çevre sorunlarına neden olmamak üzere gerekli tedbirler alınır.</i></p> <p>Madde 31 (Endüstriyel Atıksu Deşarj Standartları) <i>Endüstriler üretim tiplerine göre gruplandırılmış ve onaltı tane sektör oluşturulmuştur. Bu sektörlere giren tesislerden tamamen kuru tipte çalışanlar için Ek Tablo 5-20 arasındaki</i></p>	<p>Not 1: Önemli Tanımlar Atıksu: Evsel, endüstriyel, tarımsal ve diğer kullanımlar sonucunda kirlenmiş veya özellikleri kısmen veya tamamen değişmiş sular ile maden ocakları ve cevher hazırlama tesislerinden kaynaklanan sular ve yapılaşmış kaplamalı ve kaplamasız şehir bölgelerinden cadde, otopark ve benzeri alanlardan yağışların yüzey veya yüzeyaltı akışa dönüşmesi sonucunda gelen suları, Atıksu arıtımı: Suların çeşitli kullanımlar sonucunda atıksu haline dönüşerek yitirdikleri fiziksel, kimyasal ve bakteriyolojik özelliklerinin bir kısmını veya tamamını tekrar kazandırabilmek ve/veya boşaldıkları alıcı ortamın doğal fiziksel, kimyasal, bakteriyolojik ve ekolojik özelliklerini değiştirmeyecek hale getirebilmek için uygulanan fiziksel, kimyasal ve biyolojik arıtma işlemlerinin birini veya birkaçını, Atıksu kaynakları: Faaliyet ve üretimleri nedeniyle atıksuların oluşumuna yolaçan konutlar, ticari binalar, endüstri kuruluşları, maden ocakları, cevher yıkama ve zenginleştirme tesisleri, kentsel bölgeler, tarımsal alanlar, sanayi bölgeleri, tamirhaneler, atölyeler, hastaneler ve benzeri kurum, kuruluş ve işletmeler ve alanlardır. Deşarj: Arıtılmış olsun olmasın, atıksuların doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama (sulamadan dönen drenaj sularının kıyından veya uygun mühendislik yapıları kullanılarak toprağa sızdırılması hariç) veya sistemli bir şekilde yeraltına boşaltılmasını,</p>

	<p>atıksu standartları uygulanmaz. Bu sektörler ve sektörlerin içerdiği endüstri tipleri aşağıda verilmiştir;</p> <p>a) Gıda sanayii sektörü; un fabrikaları, makarna fabrikaları, maya sanayii, süt ve süt ürünleri, yağlı tohumlardan yağ çıkarılması ve sıvı yağ rafinasyonu, zeytin yağı ve sabun üretimi, katı yağ rafinasyonu, mezbahalar ve entegre et tesisleri, balık ve kemik unu üretimi, havyan kesimi yan ürünleri işleme, sebze ve meyve yıkama ve işleme, bitki işleme, şeker sanayii, tuz işletmeleri, tarla balıkçılığı, su ürünleri değerlendirme ve buna benzer sanayi kuruluşları.</p> <p>b) İçki sanayii sektörü; alkolsüz içkiler (meşrubat) sanayii, alkol ve alkollü içki sanayi, bira ve malt üretimi, melastan alkol üretimi.</p> <p>c) Maden sanayii sektörü; demir ve demir dışı metal cevherleri, kömür üretimi ve nakli, bor cevheri, seramik ve toprak sanayii, çimento, taş kırma, toprak sanayii ve buna benzer sanayi kuruluşları.</p> <p>d) Cam sanayii sektörü; cam eşya, düz cam ve pencere camı imali, cam yünü hazırlama, gümüş kaplamalı ve kaplamasız ayna imali.</p> <p>e) Kömür hazırlama işleme ve enerji üretimi sektörü; taş kömürü ve linyit kömürü hazırlama, kok ve hava gazı üretimi, termik santraller, nükleer santraller, jeotermal santraller, soğutma suyu ve benzerleri, kapalı devre çalışan endüstriyel soğutma suları, fuel-oil ve kömürle çalışan buhar kazanları ve benzeri tesisler.</p> <p>f) Tekstil sanayii sektörü; açık elyaf, iplik üretimi ve terbiyesi, dokunmuş kumaş terbiyesi, pamuklu tekstil ve benzerleri, çırçır sanayii, yün yıkama, terbiye, dokuma ve benzerleri, örgü kumaş terbiyesi ve benzerleri, halı terbiyesi ve benzerleri, sentetik tekstil terbiyesi ve benzerleri.</p> <p>g) Petrol sanayii sektörü; petrol rafinerileri, petrol dolum tesisleri ve benzerleri.</p> <p>h) Deri ve deri mamülleri sanayi.</p> <p>ı) Selüloz, kağıt, karton sanayii sektörü; yarı selüloz üretimi, ağartılmamış selüloz üretimi, ağartılmış selüloz üretimi, saf selüloz üretimi, nişasta katkısız kağıt üretimi, nişasta katkılı kağıt üretimi, saf selülozdan elde edilen çok ince dokulu kağıt üretimi, yüzey kaplamalı-dolgulu kağıt üretimi, karpıntı kağıt yüzdesi yüksek olmayan kağıt üretimi, karpıntı kağıttan kağıt üretimi, parşömen kağıdı üretimi ve benzerleri.</p> <p>j) Kimya sanayii sektörü; klor alkali sanayii, perborat ve diğer bor ürünleri sanayii; zırnık üretimi ve benzerleri, boya ve mürekkep sanayii; boya ham madde ve yardımcı madde sanayii; ilaç sanayii; gübre sanayii; plastik sanayii; boru, film, hortum, kauçuk sanayii; taşıt lastiği ve lastik kaplamacılığı, tıbbi ve zirai müstahzarat sanayii (laboratuvarlar, tanenli maddeler, kozmetik); deterjan sanayii; petrokimya ve hidrokarbon üretim tesisleri, soda üretimi, karpit üretimi, baryum bileşikler üretimi, dispers oksitler üretimi ve benzerleri.</p> <p>k) Metal sanayii sektörü; demir çelik işleme tesisleri, genelde metal hazırlama ve işleme, galvanizleme, dağlama, elektrolitik kaplama, metal renklendirme, çinko kaplama, su verme-sertleştirme, iletken plaka imalatı, akü imalatı, emayeleme, sırlama, mineleme tesisleri, metal taşlama ve zımparalama tesisleri, metal cilalama ve vernikleme tesisleri, laklama-boyama, demir dışı metal üretimi, alüminyum oksit ve alüminyum izabesi, demir ve demir dışı dökümhane ve metal şekillendirme ve benzerleri.</p> <p>l) Ağaç mamülleri ve mobilya sanayii sektörü; kereste ve doğrama, sunta, kutu, ambalaj, mekik, duralit ve benzerleri.</p> <p>m) Seri makina imalatı, elektrik makineleri ve teçhizatı, yedek parça sanayii sektörü.</p> <p>n) Taşıt fabrikaları ve tamirhaneleri sanayi; motorlu ve motorsuz taşıt tamirhaneleri, otomobil, kamyon, traktör, minibus, bisiklet, motosiklet ve benzeri taşıt aracı üreten fabrikalar, tersaneler ve gemi söküm tesisleri.</p> <p>o) Karışık endüstriler; büyük ve küçük organize sanayi</p>	<p>Ekonomik uygulanabilirliği ispatlanmış ileri arıtma teknolojileri: Sürekli işletilmesinde başarısı tecrübeyle sabit olan, mukayese edilebilir metodlar, düzenekler ve işletme şekilleriyle kontrolleri yapılabilen, alıcı ortamlara ve atıksu altyapı tesislerine deşarj kısıtlarını sağlayıcı tedbirleri pratikleştiren ve kullanışlı hale getiren, ileri ve ülke şartlarında uygulanabilir teknolojik metodlar, düzenekler, işletme biçimleri ve arıtma metodları, Su kirliliği: Su kaynağının kimyasal, fiziksel, bakteriyolojik, radyoaktif ve ekolojik özelliklerinin olumsuz yönde değişmesi şeklinde gözlenen ve doğrudan veya dolaylı yoldan biyolojik kaynaklarda, insan sağlığında, balıkçılıkta, su kalitesinde ve suyun diğer amaçlarla kullanılmasında engelleyici bozulmalar yaratacak madde veya enerji atıklarının boşaltılmasını, Zehirlilik (toksikite): Zehirli olarak tanımlanan bir maddenin belirli bir konsantrasyondan fazla olarak su ortamında bulunmasıyla insan sağlığının, çeşitli indikatör organizmaların sağlığının ve ekosistem dengesinin tehdit edilmesini; akut veya kronik hastalıklara, teratojenik, genetik bozulmalara ve ölümlere yol açması özelliğini,</p> <p>NOT 2: Tablo 10: Tekstil Sanayii Atık Sularının Alıcı Ortama Deşarj Standartları</p>
--	---	--

	<p><i>bölgeleri ve sektör belirlemesi yapılamayan diğer sanayiler.</i></p> <p><i>p) Endüstriyel nitelikli atıksu üreten diğer tesisler; içme suyu filtrelerinin geri yıkama suları, endüstriyel soğutma suları, hava kirliliği kontrol amacıyla kullanılan filtre su ve çamurları, benzin istasyonları, yer ve taşıt yıkama atıksuları, katı atık değerlendirme ve bertaraf tesislerinden gelen atıksular, benzin istasyonlarından gelen atıksular, tutkal ve zambak üretimi atıksuları, su yumuşatma, demineralizasyon ve rejenerasyon, aktif karbon yıkama, rejenerasyon ve Biodizel tesisleri.</i></p> <p>Madde 45</p> <p><i>d) Kirlletici maddeler ihtiva etmeyen soğutma sularının, yetkili atıksu altyapı tesisleri yönetiminin özel onayı olmadan kanalizasyon sistemine bağlanması yasaktır.</i></p> <p><i>e) Endüstriyel atıksular ön arıtma gereğini ortadan kaldırmak üzere kirlenmemiş sularla seyreltilerek kanalizasyon sistemine verilemez.</i></p> <p>Madde 54 (İzleme)</p> <p><i>Atıksu arıtma tesisi işletmecileri, arıtma tesislerinin verimli olarak çalıştığının izlenmesinden ve kayıtlarının tutulmasından sorumludur.</i></p>	
--	---	--

Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği Yürürlük Tarihi:03.07.2009 Sorumlu Kuruluş:(E) Çevre Ve Orman Bakanlığı

<p>İşletmelerin kurulması ve işletilmesi için gerekli esaslar, işletmeden çıkan hava emisyonları ve işletmenin etki alanı içerisinde hava kirliliğinin önlenmesinin tetkik ve tespiti ile, yakıtların, ham maddelerin ve ürünlerin üretilmesi, kullanılması, depolanması ve taşınmasına ilişkin usul ve esaslar</p>	<p>MADDE 6</p> <p><i>Hava emisyonu kapsamında değerlendirilen işletmelerin kurulması ve işletilmesinde:</i></p> <p><i>a) İşletmenin çevreye zararlı etkilerinin mevcut en iyi üretim ve/veya arıtım teknikleri uygulanarak azaltılmak suretiyle kirlilik oluşturmaması,</i></p> <p>MADDE 12 (Kirlilikten kaynaklanan zararlar)</p> <p><i>(1) Bir işletmeden/tesisten kaynaklanan emisyonların etkilerinin komşu bir taşınmaza zarar vermesini önlemek amacıyla zararlı etkinin ortadan kaldırılması için gerekli tedbirlerin alınması faaliyet sahibinden yetkili merci tarafından istenir. Daha önce verilen ve kesinleşen bir izin bu Yönetmelik hükümlerine aykırılığın tespit edilmesi durumunda kaldırılır.</i></p> <p>MADDE 29 (Toplam hava emisyonu sınırlaması)</p> <p><i>(1) Valilik, sanayi tesislerinin yoğun olarak bulunduğu, toplam emisyon sınırlaması yapılacak kritik bölgelerde faaliyet gösteren işletmelerin tümünden herhangi bir anda dış havaya verilen toplam emisyonu sınırlandırıcı tedbirler isteyebilir. Toplam emisyon sınırlaması yapılacak kritik bölgeler Valilik tarafından belirlenir. Valilik, bu bölgelere kurulacak çevre iznine tabi olan veya olmayan yeni bir tesisin toplam emisyon miktarıyla ilgili olarak geçici veya sürekli sınırlandırma kararları alabilir veya yeni bir tesisin bölge içinde kurulmasına Planlama ve ÇED aşamalarında yapılan değerlendirmelerde dikkate alınarak uygunluk kararı vermeyebilir. Gerekli görülmesi halinde Bakanlık da bu yetkiyi kullanır.</i></p> <p>MADDE 31 (Yakıt ve hammadde belirlenmesi)</p> <p><i>(1) Yetkili merci, hava kirliliğinin ciddi boyutlara eriştiği zamanlarda ve bölgelerde, yakıt ve hammaddesi değiştirilebilen tesislerde hava kirliliğinin azaltılması amacıyla kullanılacak uygun nitelikte yakıt veya hammadde belirleyebilir.</i></p>	<p>Not 1: Önemli Tanımlar</p> <p>Az Atıklı Teknolojiler: Sanayi tesislerinden kaynaklanan atıkların üretim prosesinin son aşamasında arıtılmasına dayalı teknolojik seviye yerine tercih edilen ve temiz üretim tekniklerini temel alan, kirlenmeyen, temiz ve az atıklı teknolojileri,</p> <p>Emisyonlar: Yakıt ve benzerlerinin yakılmasıyla; sentez, ayrışma, buharlaşma ve benzeri işlemlerle; maddelerin yığılması, ayrılması, taşınması ve diğer mekanik işlemler sonucu bir tesisten atmosfere yayılan hava kirlleticileri,</p> <p>Hava Kalitesi: İnsan ve çevresi üzerine etki eden çevre havasında, hava kirliliğinin göstergesi olan kirleticilerin artan miktarıyla azalan kalitelerini</p> <p>Üretim Prosesi: Yakıtın ham madde ile birlikte muamele gördüğü veya yakıttan elde edilen enerjinin hammaddeyi veya ürünü kurutma, kavurma ve benzeri işlemlerde kullanıldığı ve bacasından proses kaynaklı baca gazı emisyonlarının ve yanma gazlarının birlikte çıktığı veya sadece proses kaynaklı baca gazı emisyonlarının çıktığı tesisleri,</p> <p>Yakma Tesisi: Yakıtın yakılması sonucunda, yakıt içeriğinde bulunan kimyasal enerjinin ısı enerjisine dönüştürülerek yararlanıldığı, buhar kazanı ve kızgın yağ kazanı, termik santral kazanı, gaz türbini, gaz motoru gibi sıcak su, buhar ve benzeri üreterek enerji sağlayan tesisleri,</p>
---	--	--

Toprak Kirliliğinin Kontrolü Ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik Yürürlük Tarihi:08.06.2010 Sorumlu Kuruluş:(E) Çevre ve Orman Bakanlığı

<p>Toprak kirliliğinin önlenmesi, kirlenmenin mevcut olduğu veya olması muhtemel sahaların ve sektörlerin tespiti, kayıt altına alınması, kirlenmiş toprakların ve sahaların temizlenmesi ve izlenmesine ilişkin teknik ve idari usul ve esaslar</p>	<p>Madde 6 (İlkeler)</p> <p><i>(1) Toprak kirliliğinin önlenmesi ve giderilmesine ilişkin ilkeler şunlardır:</i></p> <p>a) <i>Toprak kirliliğinin kaynağında önlenmesi esastır.</i> b) Her türlü atık ve artığı, toprağa zarar verecek şekilde, Çevre Kanunu ve ilgili mevzuatta belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde toprağa vermek, depolamak gibi faaliyetlerde bulunmak yasaktır. c) <i>Kirli toprak temiz toprak ile karıştırılmaz.</i> ç) <i>Tehlikeli maddelerin kullanıldığı, depolandığı, üretildiği faaliyetler ya da tesisler ile atıkların üretildiği, bertaraf veya geri kazanımının yapıldığı tesislerde, kaza ihtimali göz önüne alınarak, toprak kirlenmesine engel olacak tedbirler alınır.</i></p> <p>Madde 37 (Sorumluluk ve çevresel zararın tahsili)</p> <p><i>(1) Toprak veya yeraltısuyu kirliliğine neden olan faaliyet sahipleri Çevre Kanununun 13 üncü maddesinin altıncı fıkrası ve 28 inci maddesi kapsamında sorumludur. Toprak kirliliğine sebep olan sorumlu kişilerin çevresel zararı durdurmak, gidermek ve azaltmak için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan veya yapılması gereken harcamalar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre toprak veya yeraltısuyu kirliliğinden sorumlu olanlardan tahsil edilir.</i></p> <p>Madde 8 (Faaliyet ön bilgi formu düzenleme yükümlülüğü)</p> <p><i>(1) Ek-2, Tablo 2’de yer alan faaliyetleri yürüten mevcut faaliyet sahipleri ile yeni başlayacak faaliyet sahipleri Ek-3’de yer alan Faaliyet Ön Bilgi Formunu Kirlenmiş Sahalar Bilgi Sisteminde doldurarak il müdürlüğüne bildirir</i></p>	<p>Not 1: Önemli Tanımlar Noktasal kaynaklı toprak kirliliği: Tehlikeli atıkların toplanması, taşınması, geçici ve ara depolanması, geri kazanımı, yeniden kullanılması ve bertarafı sırasında meydana gelebilecek kazalar sonucunda veya tehlikeli atıkların mevzuata aykırı şekilde yukarıdaki faaliyetlere konu olması sonucunda ya da sanayi tesislerindeki çeşitli tehlikeli kimyasal maddelerin depolanmaları ve nakledilmeleri sırasında meydana gelebilecek kazalar veya afetler sonucunda oluşan döküntü veya sızıntı ve benzeri gibi noktasal kaynaklardan dolayı oluşan toprak kirliliği, Not 2: Ek-2, Tablo 2’de (Potansiyel Toprak Kirlileti Faaliyetler ve Faaliyete Özel Kirlilik Gösterge Parametreleri Listesi) yer alan tekstil faaliyetleri:dokumanın aprenmesi, diğer giyim eşyası ve aksesuarlarının imalatı, tekstil ve kurk ürünlerinin yıkanması ve kuru temizleme</p>
<p>Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi Ve Yönetimi Yönetmeliği Yürürlük Tarihi:04.06.2010 Sorumlu Kuruluş: (E) Çevre ve Orman Bakanlığı</p>		
<p>Özellikle nüfusun yoğun olduğu alanlarda, parklarda veya yerleşim bölgelerindeki diğer sessiz alanlarda, açık arazideki sessiz alanlarda, okul, hastane ve diğer gürültüye hassas alanlar da dahil olmak üzere insanların maruz kaldığı çevresel gürültüler ile çevresel titreşime yönelik esas ve usuller</p>	<p>MADDE 5 (Bakanlığın görev, yetki ve sorumlulukları) a) <i>Kişilerin huzur ve sükununu beden ve ruh sağlığını gürültü ile bozmayacak bir çevrenin geliştirilmesi gayesiyle, çevresel gürültüyü azaltacak program ve politikaları belirlemek, buna yönelik mevzuat ve mevzuatın uygulanmasını kolaylaştırıcı her türlü dokümanı hazırlamak, bu Yönetmeliğin uygulanmasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla, sorumludur.</i></p> <p>MADDE 15 (Sanayi tesislerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerde uyulması gereken şartlar) <i>Sanayi tesislerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerde 3/3/2009 tarihli ve 27158 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Makina Emniyeti Yönetmeliğinde (2006/42/AT) belirtilen esaslar sağlanır. Sanayi tesislerinde kullanılan alet, ekipman ve makinelerin ses gücü seviyeleri ile ilgili düzenlemeleri Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun hükümleri uyarınca Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yapar. Sanayi tesislerinde çalışanların kulak sağlık ve konforu açısından maruz kaldıkları gürültü ve titreşim seviyeleri için; 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gürültü Yönetmeliği ile 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Titreşim Yönetmeliğinde belirtilen esaslar sağlanır.</i></p> <p>MADDE 40 (Uygulamaya yönelik açıklayıcı doküman hazırlanması) <i>Bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik olarak; gürültü haritalama, gürültü kontrol tedbirleri, uzmanlığa yönelik esaslar, akustik ve çevresel gürültü seviyesi değerlendirme raporu, ölçüm metotlarına ilişkin açıklayıcı dokümanlar ile</i></p>	<p>Not: Önemli Tanımlar Çevresel gürültü: Ulaşım araçları, kara yolu trafiği, demir yolu trafiği, hava yolu trafiği, deniz yolu trafiği, açık alanda kullanılan teçhizat, şantiye alanları, sanayi tesisleri, atölye, imalathane, işyerleri ve benzeri ile rekreasyon ve eğlence yerlerinden çevreye yayılan gürültü dâhil olmak üzere, insan faaliyetleri neticesinde oluşan zararlı veya istenmeyen açık hava sesler</p> <p>Kaynakta tedbirler: Gürültü üreten ses kaynağının yapısı, işletme tekniği, oturduğu zemin, montaj biçimi ve buna benzer doğrudan kaynak ile ilgili olarak alınabilecek tedbirler</p>

	<p><i>idari yaptırım konularına açıklık getirecek açıklayıcı dokümanlar gibi her türlü doküman Bakanlıkça hazırlanır ve yayımlanır.</i></p>	
<p>SERA GAZI EMİSYONLARININ TAKİBİ HAKKINDA YÖNETMELİK Yürürlük Tarihi: 25.04.2012 Sorumlu Kuruluş: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı</p>		
<p>Bu Yönetmelik; Ekli listesinde yer alan faaliyetlerden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının izlenmesi, doğrulanması ve raporlanması iş ve işlemlerini, bu iş ve işlemler hakkında yetkili bulunan mercilerin görev ve sorumluluklarını ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yetkilendirilmiş doğrulayıcı kuruluşların, işletmelerin ve işletmecilerin mükellefiyetlerinin belirlenmesine dair usul ve esasları kapsamaktadır.</p>	<p>Bu Yönetmelik ile “sera gazları ile ilgili çevresel veri altyapısının geliştirilmesi”nin sağlanmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.</p>	<p>Yönetmelik kapsamında yer alan işletmelerin faaliyet kategorileri Ek-1’de şu şekilde sayılmaktadır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toplam anma ısıl gücü 20 MW ve üzeri tesislerde yakıtların yakılması, Petrol rafinasyonu, kok üretimi - Metal cevheri (sülfür cevheri dâhil) kavrulması, sinterlenmesi veyapelet lenmesi. - Kapasitesi 2,5 ton/saat ve üzeri, sürekli döküm de dâhil olmak üzere, pik demir ve çelik üretimi - Toplam anma ısıl gücü 20 MW ve üzeri yakma üniteleri kullanılarak demir içeren metallerin (demirli alaşımlar dâhil) üretimi veya işlenmesi. - Birincil alüminyum üretimi -Toplam anma ısıl gücü (indirgeme maddesi olarak kullanılan yakıtlar dâhil) 20 MW ve üzeri yakma üniteleri kullanılarak alaşımların üretimi, rafine edilmesi, dökümhane dökümü, vb. dâhil olmak üzere demir dışı metallerin üretimi veya işlenmesi - Günlük kapasitesi 500 ton ve üzeri döner fırınlarda veya günlük kapasitesi 50 tonu aşan diğer ocaklarda klinker üretimi - Günlük ergitme kapasitesi 20 ton ve üzeri cam elyafı da dâhil olmak üzere cam üretimi - Günlük üretim kapasitesi 75 ton ve üzeri, özellikle çatı kiremitleri, tuğlalar, refrakter tuğlalar, karolar, taş ürünler veya porselen olmak üzere, pişirme ile seramik ürünlerin üretimi - Odundan veya diğer lifli malzemelerden selüloz üretimi - Günlük üretim kapasitesi 20 ton ve üzeri, kâğıt, mukavva veya karton üretimi - Nitrik asit üretimi - Amonyak üretimi vd. <p>Yönetmelik kapsamındaki işletmelere; İşletmeler her bir tesis için, sera gazı emisyon izleme plânı hazırlama yükümlülüğü getirilmiştir.(madde 6)</p> <p>İşletmeci, izleme plânını sera gazı emisyonlarının ilk izlenmeye başladığı tarihten en az altı ay önce onaylanmak üzere Bakanlığa göndermek zorundadır. (madde 6).</p>

--	--	--